Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2014–2015

24 036 Marktwerking, deregulering en wetgevingskwaliteit

Nr. 410 BRIEF VAN DE MINISTER VAN ECONOMISCHE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 4 mei 2015

Met deze brief informeer ik uw Kamer over de Handleiding Combinatieovereenkomsten. De handleiding verschaft meer duidelijkheid over de toelaatbaarheid onder het mededingingsrecht van combinatieovereenkomsten bij aanbestedingen. De handleiding is met nauwe betrokkenheid van de Autoriteit Consument en Markt (ACM) en van een vertegenwoordiging uit het bedrijfsleven tot stand gekomen.

Aanleiding

Combinatieovereenkomsten zijn overeenkomsten tussen twee of meer ondernemingen om gezamenlijk in te schrijven op een aanbesteding en vervolgens gezamenlijk uitvoering te geven aan de desbetreffende opdracht. In bepaalde omstandigheden kan een combinatieovereenkomst op gespannen voet staan met het kartelverbod (artikel 6 van de Mededingingswet), omdat de overeenkomst de concurrentie kan beperken.

Om meer duidelijkheid en zekerheid te bieden over de toelaatbaarheid van combinatieovereenkomsten is van 1998 tot 2009 het Besluit vrijstelling combinatieovereenkomsten van kracht geweest. Per 1 januari 2009 is het Besluit vrijstelling combinatieovereenkomsten vervallen, omdat uit diverse onderzoeken bleek dat bedrijven door de onduidelijke criteria in het vrijstellingsbesluit vaak ten onrechte dachten dat (verboden) combinatieovereenkomsten waren vrijgesteld van het kartelverbod. Omdat de toelaatbaarheid zeer afhankelijk is van de specifieke omstandigheden van het geval kan niet worden volstaan met vuistregels in een vrijstellingsbesluit.

Omdat na het intrekken van het vrijstellingsbesluit bij het bedrijfsleven behoefte bestond aan duidelijkheid over regelgeving omtrent combinatieovereenkomsten, zijn op 11 september 2009 de Beleidsregels Combinatieovereenkomsten van de Minister van Economische Zaken aan de

kst-24036-410
ISSN 0921 - 7371
’s-Gravenhage 2015

Nederlandse Mededingingsautoriteit vastgesteld. Deze regels zijn op 31 maart 2013, in het kader van de instelling van de ACM en gewijzigde nationale en Europese wetgeving waar de beleidsregel naar verwees, vervangen door de Beleidsregels Combinatieovereenkomsten 2013. De beleidsregel schetst het wettelijk kader voor combinatieovereenkomsten en de gewenste manier van beoordeling door de ACM van combinatie-overeenkomsten aan dit wettelijk kader.

Nadat de beleidsregel in 2009 tot stand was gekomen ontstond bij het bedrijfsleven kritiek op de helderheid van de beleidsregel. Om tegemoet te komen aan de wens van de uw Kamer[1] om kleine ondernemingen meer duidelijkheid te verschaffen, zijn door het Ministerie van Economische Zaken en door het bedrijfsleven verschillende handleidingen opgesteld. Deze handleidingen werden echter als onvoldoende verhelderend beschouwd. Daarom heeft in het najaar van 2013 een onafhankelijk onderzoeksbureau de opdracht gekregen om een handleiding op te stellen. Dit heeft dankzij nauwe betrokkenheid van de ACM en het bedrijfsleven geresulteerd in het bijgevoegde resultaat[2].

Inhoud handleiding: duidelijkheid over mededingingskader

Het uitgangspunt bij het vaststellen van de handleiding was het scheppen van zoveel mogelijk duidelijkheid richting het bedrijfsleven, binnen het kader van de Mededingingswet. Dit betekent voor het bedrijfsleven een handleiding waarbij op één pagina wordt uitgelegd wanneer het vormen van een combinatieovereenkomst is toegestaan. Aan deze wens van het bedrijfsleven is tegemoet gekomen door het creëren van een duidelijk overzicht, in de vorm van een stappenplan dat op één pagina past. Daarnaast zijn in de handleiding veel voorbeelden opgenomen, deels theoretisch en deels voorbeelden uit de praktijk, om inzichtelijk te maken wat wel en wat niet mag binnen de kaders van de Mededingingswet.

In de handleiding wordt via een stappenplan bekeken of er mogelijk strijd met het kartelverbod is. Indien ondernemingen bijvoorbeeld zonder de combinatieovereenkomst de opdracht niet zelfstandig kunnen uitvoeren dan is geen sprake van strijd met het kartelverbod en hoeft het stappenplan niet verder te worden doorlopen. De combinatieovereenkomst is dan geoorloofd. Hetzelfde geldt als bijvoorbeeld sprake is van de bagatelvrijstelling, waarbij kleine ondernemingen met een beperkt marktaandeel of zeer geringe omzet samenwerken. Wanneer ondernemingen met een meer dan gering marktaandeel concurrenten van elkaar zijn en zelfstandig de opdracht kunnen uitvoeren, dan moet worden gekeken naar het effect op de mededinging en kan sprake zijn van een ongeoorloofde afspraak die in strijd is met het kartelverbod.

De handleiding komt in de vorm van een interactief pdf-document beschikbaar op http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/mededinging/kartel. De opzet van de interactieve versie is het doorlopen van het stappenplan. Elke stap bevat begrippen die kunnen worden aangeklikt, waarna nadere uitleg verschijnt. Ik verwacht bedrijven hiermee de gevraagde duidelijkheid te kunnen bieden.

De Minister van Economische Zaken,
H.G.J. Kamp

---

[1] Zie Kamerbrief van 7 oktober 2010 (Kamerstuk 31 531 K), waarin is toegezegd een handleiding met stappenplan over combinatieovereenkomsten op te stellen, teneinde kleine ondernemingen meer duidelijkheid te verschaffen over de toelaatbaarheid van combinatieovereenkomsten.

[2] Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl